

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 110/02-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. augusta 2002 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. O. U., bytom B. B., pre namietané poškodzovanie jeho osoby a rodiny Slovenskou republikou uplatňovaním zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. O. U. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2002 doručená sťažnosť MUDr. O. U., bytom B. B. (ďalej len „sťažovateľ“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol: „V zmysle čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky z 03. 09. 1992 podávam sťažnosť proti štátu Slovenskej republiky (SR) vo veci uplatňovania Zákona č. 313/2001 Z. z. z 02. 07. 2001 o verejnej službe a s tým súvisiacim poškodzovaním mojej osoby a mojej rodiny, občanov SR.“

V prechodných ustanoveniach v tretej časti zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnej službe“) chýbajú podľa sťažovateľa ustanovenia „zaručujúce nedotknuteľnosť zamestnanca podľa predpisov platných pred účinnosťou tohoto Zákona“.

Zákon o verejnej službe nemá v prechodných ustanoveniach jednoznačnú úpravu vylučujúcu aplikáciu ustanovení o predpokladoch na vykonávanie verejnej služby, konkrétne aplikáciu ustanovení upravujúcich predpoklad bezúhonnosti (§ 2 ods. 1 písm. b) a ods. 2 zákona o verejnej službe) na osoby, ktoré boli pred nadobudnutím účinnosti uvedeného zákona odsúdené za úmyselný trestný čin, no sú už resocializované a reintegrované do spoločnosti, hoci ich odsúdenie je stále evidované v registri trestov.

Podľa sťažovateľa mali byť takéto prechodné ustanovenia v zákone o verejnej službe zahrnuté, pretože vyššie vymedzená kategória osôb nesmie byť druhýkrát potrestaná za trestný čin, za ktorý už bola súdom právoplatne odsúdená a súdom uložený trest riadne vykonala.

Sťažovateľ v tejto súvislosti namietal: „V Tretej časti Zákona č. 313/2001 Z. z. v prechodných ustanoveniach nie je výslovne napísané, že zamestnanca trestne stíhaného pred platnosťou Zákona o verejnej službe nemožno prepustiť zo zamestnania podľa tohoto Zákona po dobu najmenej 9 rokov, ďalej že zamestnanec prechodne po dobu 9 rokov požíva výhody tohoto zákona akoby nebol trestaný pokiaľ je zamestnanec poctivým občanom SR a dodržiava zákony, morálne a etické normy aspoň pol roka pred vyhlásením platnosti Zákona trvale a pokračujúco ...“

Zákon o verejnej službe sa má podľa názoru sťažovateľa uplatňovať v plnej miere (vrátane § 2 ods. 1 písm. b) a ods. 2) v prípadoch, ak sa zamestnanec dopustí trestného činu po nadobudnutí platnosti a účinnosti uvedeného zákona. Absencia ustanovení vylučujúcich spätnú pôsobnosť zákona o verejnej službe a aplikácia uvedeného zákona v súčasnej podobe Slovenskou republikou viedli v jeho prípade k strate zamestnania (pracovný pomer sťažovateľa skončil 1. mája 2002 podľa § 54 ods. 2 zákona o verejnej službe).

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ uviedol: „Žiadam rozhodnutie Ústavného súdu SR (ÚS SR), v ktorom ÚS SR zaviazže štát SR k nápravným opatreniam v rovine všeobecnej: Štát doplní chýbajúce ustanovenia do Zákona č. 313/2001 Z. z., a k nápravnému opatreniu v rovine špecifickej: Štát okamžite uhradí mojej osobe a mojej rodine tieto finančné obnosy:

I/ Odškodnenie v sume 5 000 000,- Sk, slovom: Päť miliónov Slovenských korún, ktoré mi zaplatí štát SR v hotovosti.

II/ Náhradu ušlej mzdy od prvého mája 2002 v hotovosti podľa tabuliek mzdových nárokov platných od prvého apríla 2002 vyplatí mne a bude mi ju pokračujúco mesačne vyplácať až do dňa úplného ošetrenia mojej veci, t. j. kým sa opäť budem uplatňovať ako plnohodnotný občan a zamestnaný lekár.

III/ Kompenzáciu mzdy od dvadsiateho marca 2002 do tridsiateho apríla 2002 – vrátane navýšenia mzdy podľa tabuliek mzdových nárokov platných od 01. 04. 2002, kedy som čerpal dovolenku na príkaz riaditeľa a riaditeľ mi oznámil, že budem prepustený a dovolenku mi nepreplatí pre nedostatok financií.“

Sťažovateľ taktiež žiadal, aby ústavný súd vo svojom rozhodnutí formuloval prechodné ustanovenia a navrhol Národnej rade Slovenskej republiky ich doplnenie do zákona o verejnej službe a aby odstránil „prechodnú príčinu nespravodlivého perzekvovania občanov SR“ rozhodnutím o odškodnení poškodených osôb obdobným spôsobom, ako to požadoval vo vzťahu k vlastnej osobe.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením (čl. 127 ods. 2 ústavy).

Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy).

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 uvedeného zákona nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd skúma aj otázku, či jeho prijatie na ďalšie konanie nebráni prekážka ústavnej a zákonnej úpravy jednotlivých typov konaní pred ústavným súdom (čl. 105 ods. 2, čl. 107, čl. 125 až 129, čl. 136 ods. 2 a 3, čl. 138 ods. 2 písm. b) a c) ústavy a § 37 až 74e zákona o ústavnom súde).

Ich základná charakteristika spočíva v tom, že každé z konaní pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom (I. ÚS 23/99, II. ÚS 33/00).

Ústavný súd preto nemôže prijať na ďalšie konanie návrh, o ktorom nemôže konať a aj rozhodnúť v niektorom zo samostatných typov konaní pred ústavným súdom vymedzených ústavou a zákonom o ústavnom súde.

Sťažovateľ sa síce formálne domáha konania o ústavnej sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy, avšak predmetom tohto konania nemôže byť otázka, ktorú žiadal v tomto konaní od ústavného súdu riešiť. Z obsahu jeho podania totiž jednoznačne vyplýva, že sa domáha poskytnutia ústavnej ochrany in abstracto posúdením obsahu právneho predpisu a jeho súladu s ústavou [pričom vo svojom podaní ani neoznačuje, s ktorými ustanoveniami ústavy majú byť prechodné ustanovenia zákona o verejnej službe (§ 54 až § 57) v rozpore, resp. ktoré základné práva alebo slobody sťažovateľa zaručené v druhej hlave ústavy, alebo

ktoré jeho ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy mali byť aplikáciou zákona o verejnej službe porušené].

Ústavný súd by v konaní o sťažnosti sťažovateľa vzhľadom na to, ako sťažovateľ vymedzil predmet konania, nemohol riešiť otázku prípadného zásahu do jeho základných práv a slobôd bez toho, že by v ňom predtým neposúdil a nerozhodol, či prechodné ustanovenia zákona o verejnej službe sú alebo nie sú v súlade s ústavou. Posudzovať obsah právnych predpisov in abstracto z hľadiska ich súladu s ústavou, ústavnými zákonmi či kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami je však ústavný súd oprávnený len v konaní podľa čl. 125 ústavy, pričom toto konanie môže v zmysle § 37 zákona o ústavnom súde začať len na návrh procesne legitimovaných subjektov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) zákona o ústavnom súde, medzi ktoré sťažovateľ nepatrí.

V súvislosti s formuláciou návrhu rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ vo svojej sťažnosti domáha, ústavný súd poznamenáva, že ani ústava, ani zákon o ústavnom súde ho neopravňuje uložiť Slovenskej republike alebo jej príslušným orgánom povinnosť doplniť všeobecne záväzný právny predpis o určité ustanovenia, alebo dokonca formulovať znenie takýchto ustanovení a navrhnúť Národnej rade Slovenskej republiky ich doplnenie do zákona (právny poriadok Slovenskej republiky nepriznáva ústavnému súdu právo zákonodarnej iniciatívy). Možnosť priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie (ktoré podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde predstavuje výlučne náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch) je zase podmienená rozhodnutím ústavného súdu, ktorým by vyhovel sťažnosti a vyslovil, že konkrétne, sťažovateľom označené základné práva alebo slobody zaručené v druhej hlave ústavy, prípadne jeho ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy boli porušené.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa k záveru, že sa týka veci, na prerokovanie ktorej nemá ústavný súd právomoc, a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol. Z tohto dôvodu ústavný súd nepovažoval za potrebné bližšie sa zaoberať ďalšími

nedostatkami sťažnosti z hľadiska zákonom predpísaných náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (napr. § 20 ods. 2, § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. augusta 2002